

Varovanje domačih živali pred napadi velikih zveri

Za območja z omejenimi dejavniki za kmetijsko dejavnost (OMD) je znano, da predstavlja poleg strmih nagibov, reliefne razgibanosti, krajše vegetacijske dobe, poplavnih in drugih omejitev, zelo velik problem tudi pojavljanje divjadi in še posebej velikih zveri.

Kmetje se pogosto srečujejo z napadi zveri na domače živali na pašnikih. Najpogosteje napadata volk in medved. Zaradi velikega porasta teh živali je sobivanje oteženo in neprilagojeno. Glede na to, da Slovenijo povečini pokriva gozd, imajo zveri veliko možnosti za razvoj in se pojavljajo intenzivneje. Ocenjuje se, da je v Sloveniji že okrog 150 volkov in več kot 1000 medvedov. Velike zveri in domače živali si delijo življenjski prostor na obsežnem območju in zato so pričakovani konflikti, ki zahtevajo dodatne ukrepe za sobivanje. Kmetijska svetovalna služba preko raznih oblik izobraževanja, kot so predavanja, prikazi, delavnice, prikazi dobrih kmetijskih praks in strokovnih srečanj, predstavlja kmetom možnosti za ublažitev težav.

Kmete še posebej prizadene izguba plemenskih živali, katere potrebujejo za obnavljanje in večanje črede, zato jim finančno povračilo ne zadostuje. Nosilci kmetijske dejavnosti se vključujejo v KOPOP ukrepe, ki jim delno povrnejo dodatne stroške varovanja domačih živali, vendar to zajema določene druge omejitve in obveznosti, zato zanimanje za te ukrepe ni zelo veliko in zadostno.

Z možnostmi varovanja, KOPOP operacijami in vračilom stroškov morajo biti seznanjeni vsi kmetje s teh območij, saj bi se v nasprotnem opuščanje kmetovanja in zaraščanje kulturne krajine, še siloviteje nadaljevalo. Kmetijski svetovalci smo vključeni v vse aktivnosti urejanja tega področja, vključno z iskanjem novih rešitev in celovitim pogledom na problem ter predlogi upravljanja z velikimi zvermi. Predvsem pa opozarjamo na pomen paše, še posebno na določenih marginalnih območjih, kjer je ostala kmetijska dejavnost močno omejena. Gospodarski pomen je v vitalnih ekonomsko vzdržnih kmetijah, ki zagotavljajo trajnostno kmetovanje. To pomeni ohranjanje kulturne krajine in s tem preprečevanje zaraščanja, ki pripomore k biodiverziteti in ekosistemskim storitvam. Nenazadnje, preko paše lahko vnesemo v tla določen del ogljika v organski snovi in s tem pripomoremo k zmanjšanju izpustov, kar pomembno vpliva na klimatske spremembe. Načrti pašnikov, ki jih kmetijska svetovalna služba izdeluje za kmete, so temelj za ohranjanje paše in vseh pozitivnih posledic paše na območju OMD.

Poleg vsestranske pomoči kmetom, se kmetijski svetovalci tudi preko medijev trudimo opozoriti na ta problem. Neprestano pa sodelujemo z ostalimi strokovnjaki v iskanju novih, bolj sprejemljivih rešitev za sobivanje.

Anton Zavodnik